

K. Dezsőné

Ő az édesanyám, nem tudom, hány éves lehet, de az biztos, hogy még nem asszony. Anyám visszahúzódó, szerény, jóságos, mosolygós, igazán csak a családnak élő valaki volt. Amikor apámat ápolni kellett -- hisz beteg volt ő végig --, azt olyan becsületesen csinálta, mintha az volna a világ legtermészetesebb dolga. Apám halála után édesanyám egy csodálatos átalakuláson ment át, amit senki el nem tudott volna képzelni, hogy az a szelíd, visszahúzódó ember valaha képes lesz folytatni azt, amit apám csinált. Igaz, hogy megmaradt mellette olyan két alkalmazott, akikben száz százalékgig meg tudott bízni, de mégis. Minden ment tovább úgy, ahogy eredetileg. Ezt senki el

nem tudta volna képzelni. Akkora akaratereje volt, és annyira, hogy úgy mondjam, meg akarta talán magának is mutatni, hogy ő ezt nem hagyja, és képes lesz! 1942-ben édesanyám, szegény, dolgozott, még volt tennivalója, egészen addig, amíg fokozatosan el nem vettek tőlünk mindent a zsidótörvény alapján. Hol a jogot vették el, azt kellett átadni keresztény kezelésbe, hol a bizományi lerakatot vonták meg, mert zsidó nem üzemeltethette, úgyhogy a végén összezsugorodott minden. A sörlerakathoz akkor kineveztek egy keresztény embert, na de ott voltak saját tulajdonú dolgok, amiket kivihettünk volna, de akkor anyám azt mondta, hogy ott hagyja, mert szükséges az üzemeltetéshez. Akkor az az ember valamit fizetett érte. Ugyanez volt a lovakkal, hogy az saját tulajdon volt, de azokat aztán el kellett adni. A felszerelést is, mert volt ott szecskavágó, szekér, hintó, szánkó, szánkótalp, szóval minden, ami a kereskedésnek a velejárója volt. Hát ezeket eladtuk, nem volt mit csinálni. Volt rá vevő, mert minden nagyon jó karban volt, igazán vigyáztunk rá, és felújították, vagy újat vettek, ha kellett, úgyhogy ezeknek megvolt az ellenértéke pénzben. De anyám ezt borzasztóan fájalta. Úgy tudtam, hogy az édesanyám is a gettóval került ki, de nem, hanem Ságvárra került, ahol állítólag ötvenkilenc embert agyonlőttek [Nem világos, hogy a Somogy megyei Ságvár községről van-e szó, és a Mosonyi utcából nem a Vas megyei Sárvárra vitték-e, ahol az ország egyik legnagyobb internálótábora volt. -- A szerk.] Ezt a Síp utcában, a hitközségben mondták nekem.